УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" – ШТИП
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

УПРАВУВАЊЕ СО РАЗВОЈОТ НА ЕКОНОМСКИТЕ РЕГИОНАЛНИ СИСТЕМИ: ЕВРОАЗИСКА ПЕРСПЕКТИВА

VI Меѓународна научна и практична конференција

УПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЕМ ЭКОНОМИЧЕСКИХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СИСТЕМ: ЕВРАЗИЙСКАЯ ПЕРСПЕКТИВА

VI Международная научно-практическая конференция

30-31 мај 2016 година,
Штип, Македонија
30-31 мая, 2016
Штип, Македония

ИЗДАВА / ИЗДАТЕЛЬ

Универзитет „Гоце Делчев“, Економски факултет, Штип, Република Македонија
Университет «Гоце Делчев», Экономический факультет, Штип, Македония

ОДГОВОРЕН УРЕДНИК / РЕДАКТОР
Проф. д-р Трајко Мицески

ГЛАВНИ УРЕДНИЦИ / ГЛАВНЫЕ РЕДАКТОРЫ
Доц. д-р Благица Колева, Доц. д-р Елена Веселинова, доц. д-р Емилија Митева Кацарски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР / РЕДАКЦИЯ
Проф. д-р Трајко Мицески (Р. Македонија, претседател), Доц. д-р Љупчо Давчев (Р. Македонија), Доц. д-р Елена Веселинова (Р. Македонија), Доц. д-р Марија Гогова Самоников (Р. Македонија), Доц. д-р Тамара Јованов Марјанова (Р. Македонија), Доц. д-р Благица Колева (Р. Македонија), Проф. д-р Александар Гачев (Р. Бугарија), Проф. д-р Јово Атељевиќ (Босна и Херцеговина), Проф. д-р Сузана Стефановиќ (Р. Србија), Проф. д-р Мехмет Билгин (Р. Турција), Проф. д-р Никос Хоурвоулиадес (Р. Грција), Доц. д-р Ольга Яскина (Русија).

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР / ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ
Проф. д-р Трајко Мицески, Проф. д-р Ристе Темјановски, Проф. д-р Круме Николовски, Проф. д-р Оливера Ѓоргиева – Трајковска, Проф. д-р Еленица Софијанова, Проф. д-р Јанка Димитрова, Доц. д-р Љупчо Давчев, Доц. д-р Елена Веселинова, Доц. д-р Марија Гогова – Самоников, Доц. д-р Тамара Јованов – Марјанова, Доц. д-р Емилија Митева – Кацарски, Доц. д-р Благица Колева, Доц. д-р Стеван Габер, Доц. д-р Илија Груевски, Доц. д-р Дарко Лазаров, Проф. д-р Роман Власов, Доц. д-р Алена Позаженикова, Проф. д-р Ердоган Ѓунџуполат.

ЛЕКТУРА / КОРРЕКТУРА
Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)
Проф. д-р Костадин Голаков
(русский язык)

ТЕХНИЧКО УРЕДУВАЊЕ / ТЕХНИЧЕСКИЙ РЕДАКТОР
Славе Димитров
Благој Михов

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА / РЕДАКЦИОННЫЙ И АДМИНИСТРАЦИЯ
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
Економски факултет
бул. „Крсте Мисирков“ бб
п.фак 201, 2000 Штип, Република Македонија

Университет «Гоце Делчев» - Штип
Экономический факультет
бул. «Крсте Мисирков» бб
п.фак 201, 2000 Штип, Македония

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

33(4+5)(062)

МЕЃУНАРОДНА научна и практична конференција Управување со развојот
на економските регионални системи (6 ; 2016 ; Штип)
Управување со развојот на економските регионални системи :
Евроазиска перспектива / VI Меѓународна научна и практична
конференција, 30-31 мај, 2016 година, Штип, Македонија = Управление
развитием ékономических и регионалЬных систем : Евроазийская
перспектива / VI Meždunarodnaja naučno-praktičeskaja konferencija, 30-31 maja, 2016, Štip, Makedonija. - Штип :
Универзитет Гоце Делчев = Штип = Университет Гоце Делчева, 2017. - 370 стр. : табели ; 25 см
Трудови на мак., и рус. јазик. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-374-4

I. Международная научно-практическая конференция Управление
развитием éконом ических и регионалЬных систем (6 ; 2016 ; Штип) види
Меѓународна научна и практична конференција Управување со развојот на економските регионални системи (6 ; 2016 ; Штип)
а) Економија - Развој - Европа - Азија - Собири
COBISS.MK-ID 102620938

«Высшая бизнес-школа» Омского государственного педагогического университета (Россия, Омск)

Университет им. Гоце Делчева (Македония, Штип)

“Higher Business School” OmSPU, Russia, Omsk

“Goce Delcev” University, Macedonia, Stip

Управление развитием экономических и региональных систем: Евразийская перспектива

Managing the development of economic and regional systems: an Eurasian perspective

VI Международная научно-практическая конференция

VI International scientific and practical conference

30-31 мая, 2016

Штип, Македония

30-31 May, 2016

Stip, Macedonia

"Goce Delcev" University, 2016

"Higher Business School" OmSPU, Russia, Omsk

"Goce Delcev" University, Macedonia, Stip

VI International scientific and practical conference

Managing the development of economic and regional systems: an Eurasian perspective

30-31 May, 2016 Stip, Macedonia

"Высшая бизнес-школа" Омского государственного педагогического университета (Россия, Омск)

Университет им. Гоце Делчева (Македония, Штип)

VI Международная научно-практическая конференция

Управление развитием экономических и региональных систем: Евразийская перспектива

30-31 мая, 2016 Штип, Македония

„Висока бизнис школа" Омск Државен педагошки универзитет (Русија, Омск)

Универзитет „Гоце Делчев" (Македонија, Штип)

VI Меѓународна научна и практична конференција

Управување на развојот на економските и регионалните системи: евроазиски изгледи

30-31 мај 2016 година, Штип, Македонија

Copyright © 2016

СОДРЖИНА

Р.Г. Власов
ЕВРАЗИЙСКОЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПРОСТРАНСТВО: УПРАВЛЕНИЕ РЕГИОНАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИМИ СИСТЕМАМИ, ГЕОЭКОНОМИЧЕСКИЕ ВЫЗОВЫ, МОДЕЛИРОВАНИЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ……………………12

Ю.Л. Муравьев
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПРОМЫШЛЕННАЯ ПОЛИТИКА КАК ОСНОВНОЕ УСЛОВИЕ ПРЕОДОЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО КРИЗИСА В РОССИИ…………… 28

М.Л.Калужский
ГОРИЗОНТЫ РОССИЙСКО-МАКЕДОНСКИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ В СЕТЕВОЙ ЭКОНОМИКЕ……………35

Ю.В.Крупенич,Н.Ю.Симонова
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ……………43

А.А. Сапунков
ПРЕПЯТСТВИЯ РАЗВИТИЮ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РОССИИ (ОПЫТ СУДЕБНОЙ РЕФОРМЫ II–ОЙ ПОЛОВИНЫ XIX ВЕКА, КАК ПРИМЕР ПРЕОДОЛЕНИЯ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ ОТСТАЛОСТИ)……………49

Ю.С. Попова
АНАЛИЗ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ РОССИЙСКИХ БАНКОВ НА РЫНКЕ КРЕДИТОВАНИЯ КРЕДИТНЫМИ КАРТАМИ ……………55

T.Miceski, E.Veselinova
СИГНАЛИЗИРАЊЕТО НА НАТАЛИТЕТОТ И ОЧЕКУВАНОТО ТРАЕЊЕ НА ЖИВОТОТ ВО Р.МАКЕДОНИЈА И РУСИЈА ЗА КРЕИРАЊЕТО НА СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ……………60

Riste Temjanovski
TRANSPORT INFRASTRUCTURE AND NEW GEO-ECONOMIC AND GEOPOLITICS CONTOURS: LINKS OR GAPS……………71

А.А. Желомко
МЕДИАЦИЯ В КОНФРОНТАЦИОННОМ МЕНЕДЖМЕНТЕ И РАЗВИТИЕ МЕДИАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УПРАВЛЕНЦА……………80

О.А. Яскина, Н.С. Сосименко,Е.Н. Арбузова
ИННОВАЦИОННАЯ МОДЕЛЬ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ ДЛЯ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ БИЗНЕСА НА ПРИМЕРЕ ВЫСШЕЙ БИЗНЕС-ШКОЛЫ ОМГПУ……………84

Е.Д. Ветчинкина, Р.Г. Власов
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ ОБУЧЕНИЕМ И РАЗВИТИЕМ ПЕРСОНАЛА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ОБОРОННО-ПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА……………89

М.Н.Гребенщикова
МОТИВАЦИОННАЯ СРЕДА КАК УСЛОВИЕ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ ПЕДАГОГОВ…………………………………………......95

Ю. П. Денисов
ИМИДЖ СОВРЕМЕННОГО ВУЗА В КИБЕРПРОСТРАНСТВЕ КАК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ……………………………………………………......103

А.Г. Гусев, А.А.Желомко
ПРОБЛЕМЫ ОЦЕНКИ ПЕРСОНАЛА В НОВЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ УСЛОВИЯХ РОССИИ……………………………………………………………………………....109

А.А Димитрюк
К ВОПРОСУ О СТРАТЕГИЧЕСКОМ УПРАВЛЕНИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ……………………………………………....114

Д.Н.Исаенко
МОТИВАЦИЯ СОТРУДНИКОВ CALL-ЦЕНТРА ПАО «РОСТЕЛЕКОМ»…………………….......118

Л.П. Берестовская
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ И ФОРМЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМ КОМПЛЕКСОМ МАЛОГО ГОРОДА ЕВРАЗИЙСКОГО ПРОСТРАНСТВА ……………………………………………………..123

О.А. Яскина
ИММАНЕНТНОСТЬ БИЗНЕС-ОБРАЗОВАНИЯ НА ЕВРАЗИЙСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ КАК ГЛОБАЛЬНАЯ ПАРАДИГМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ………...127

Elenica Sofijanova, Tamara Jovanov Marjanova, Davcev, Ljupco
COMMITMENT AND POLICY TO QUALITY…………………………………………………...131

D. Lazarov, M. Kocovski, N. Stojkovic
ПРЕМОСТУВАЊЕ НА ЈАЗОТ ПОМЕЃУ ИНДУСТРИЈАТА И АКАДЕМИЈАТА: КОНЦЕПТУАЛНА АНАЛИЗА СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА СЛУЧАЈОТ НА МАКЕДОНИЈА…………………………………………………......136

А.В. Посаженникова
ИНСТИТУТЫ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ – ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СИСТЕМА ЕВРАЗИЙСКОГО ПРОСТРАНСТВА КАК ИМПУЛЬС НЕО-ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ……………………………………………………………………………...143

Ю.В. Куприянов
МЕТОДЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПЛАНИРОВАНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ БИЗНЕС-СИСТЕМЫ……………………………………………………………………………..150

Н.Ю.Симонова
ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В СУБЪЕКТАХ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ…………………...160

М.А. Драчук
СИСТЕМА ЛОКАЛЬНЫХ НОРМАТИВНЫХ АКТОВ: ВОЗМОЖНОСТИ РАБОТОДАТЕЛЯ И ТРЕБОВАНИЯ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА……………………………………….166

А.В. Шастин, А.В. Посаженникова
ИНСТИТУТЫ РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ ДОГОНЯЮЩЕЙ ЭКОНОМИКИ……………………..170

В.В. Проскурин, V.V. Proskurin
МЕТОДИЧЕСКИЕ ИНСТРУМЕНТЫ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО КОНСУЛЬТИРОВАНИЯ……………………………………………………………………………..175

А.Н. Романова
СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ И ЕГО ПРИНЦИПЫ ……………………………………..........177

А.В.Биньковская, Е.В. Иванова
ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО КАК ФОРМА ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ БИЗНЕСА И ВЛАСТИ В РЕГИОНЕ…………………………………………..182

Г.Н. Галаганова, Е.В. Иванова
СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ В СОВРЕМЕННОЙ ОРГАНИЗАЦИИ……………………......187

О.Н.Горбунова, Р.Г. Власов
МЕТОДИКА ФОРМИРОВАНИЯ ПРОГРАММ РАЗВИТИЯ МУНИЦИПАЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ…………………………………………………………...194

С.Ю. Гуща
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИНДУСТРИИ EVENT-МАРКЕТИНГА…………………………..198

Н.Н. Каштанов
РАЗРАБОТКА МЕТОДИКИ РЕЙТИНГОВОЙ ОЦЕНКИ РЕГИОНАЛЬНОГО РЫНКА ТУРИСТСКИХ УСЛУГ (НА ПРИМЕРЕ ОМСКОЙ ОБЛАСТИ)………………………….202

Н.Н. Каштанов, Ю.Л. Муравьев
ОСОБЕННОСТИ РИСКОВ В СФЕРЕ ТУРИСТСКИХ УСЛУГ……………………………………...208

В. В. Лазуткин
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В СОВРЕМЕННОЙ РОССИИ………………………………………………………………………......212

Т.В. Лалетина
ПРИЕМЫ НЕЙРОЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ПРОГРАММИРОВАНИЯ В РЕКЛАМЕ…………...216

К. Р. Магомадова
МЕТОДИКА ВЫБОРА СТРАТЕГИИ АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ…………………………………………………………………........220

А. С. Селезнева
ИСКУССТВО УПРАВЛЕНИЯ И ЕГО ВОЗДЕЙСТВИЕ НА СОЦИАЛЬНЫЙ ОБЪЕКТ………...226

Д.С.Толеубаева,Т.Ю. Волгина
КЛЮЧЕВЫЕ ФАКТОРЫ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ЭКОНОМИКИ ЗНАНИЙ ……......230

И.А. Хмелев
ВОССТАНОВЛЕНИЕ АВТОМОБИЛЬНЫХ ЗАПЧАСТЕЙ, И РЕЭКПОРТ НЕЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ КАК ЭФФЕКТИВНЫЙ СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ УСТОЙЧИВОСТИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ СТРУКТУРЫ НА АВТОМОБИЛЬНОМ РЫНКЕ УСЛУГ АВТОСЕРВИСА…………………………………………......234

А.О. Дашковская
ОСОБЕННОСТИ КЛАССИФИКАЦИИ КРЕДИТОВАНИЯ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ КОММЕРЧЕСКИМИ БАНКАМИ…………………………………………………………......238

А.М. Курманова, Н.Ю. Симонова
РАЗВИТИЕ РЫНКА МИКРОФИНАНСОВЫХ УСЛУГ ……………………………………......242

А.С. Суворова, Н.Ю.Симонова
АНАЛИЗ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ………………………………… 246

А.А. Брычкова, Р.Г. Власов
УПРАВЛЕНИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРОИЗВОДСТВЕННО-КОММЕРЧЕСКОГО ПРЕДПРИЯТИЯ В КРИЗИСНОЙ СИТУАЦИИ НА ПРИМЕРЕ ООО «СибЭК»…………………………………………250

А.В. Семенов
МОДЕЛИ ПРИНЯТИЯ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ БИЗНЕСА, ПОИСК ОПТИМАЛЬНОЙ МОДЕЛИ…………………………………………………254

В.Н. Зарубина, Р.Г. Власов
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ РЫНКА КРЕДИТНЫХ КАРТ НА ПРИМЕРЕ КРУПНЫХ БАНКОВ. ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА КРЕДИТНЫХ КАРТ В РОССИИ…………..259

Т.В. Игнатьева
СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ БИЗНЕСА НА ПРИМЕРЕ ОТРАСЛЕВОЙ ДИВЕРСИФИКАЦИИ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «ОСНОВА ХОЛДИНГ»…………………………………………..265

Е.М. Кузнецова
КОММУНИКАТИВНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ВИРТУАЛЬНОЙ БИЗНЕС-СРЕДЫ РОССИЙСКОГО РЫНКА……………………………………………………………………………..270

А.И. Никитина
ТЕХНОЛОГИИ И ИНСТРУМЕНТЫ МОДЕЛИРОВАНИЯ КОММУНИКАЦИЙ СРЕДЫ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ЦЕНТРА С ВНЕШНЕЙ СРЕДОЙ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ……………………………………………………………274

Н.В. Лисникова
МЕХАНИЗМЫ ФОРМИРОВАНИЯ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ЦЕНТРА ЧЕРЕЗ ТЕХНОЛОГИИ УПРАВЛЕНИЯ ИЗМЕНЕНИЯМИ, ГЕНЕРИРУЕМЫМИ СИСТЕМОЙ ОТРАСЛЕВОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ……………….....280

С.Ю. Зяблова
СТРАТЕГИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНУТРЕННЕЙ СРЕДОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В УСЛОВИЯХ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ…………………...284

А.В. Шастин
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДОВ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛЕНИЯ В АГРОПРОМЫШЛЕННЫХ КЛАСТЕРАХ…………………………………………………………..289

Emilija Miteva-Kacarski
ANALYSIS OF THE TRADE RELATIONS BETWEEN THE REPUBLIC OF MACEDONIA AND RUSSIA………………………………………………………………........298

E. Veselinova, M. Gogova Samonikov
СТРАТЕГИСКИ ФАКТОРИ НА КАПИТАЛОТ НА БРЕНДОТ…………………………….....306

O. Gjorgieva-Trajkovska, B. Koleva, V. Georgieva Svrtinov
ВЛИЈАНИЕТО НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА ВРЗ СМЕТКОВОДСТВОТО ……………………..314

B. Koleva, O. Gjorgieva-Trajkovska, V. GeorgievaSvrtinov
ПРЕДИЗВИЦИ НА МЕНАЏЕРСКОТО СМЕТКОВОДСТВО ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА ……………………………………………………………………………..318

J. Dimitrova
ПРИДОНЕСОТ НА РЕВИЗИЈАТА И РЕВИЗОРСКИТЕ ИЗВЕШТАИ КОН ПОДИГАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ФИНАНСИСКОТО ИЗВЕСТУВАЊЕ И КОН ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА МЕЃУНАРОДНОТО ДВИЖЕЊЕ НА КАПИТАЛ…………………………..324

M.Gogova Samonikov, E. Veselinova
МЕНАЏИРАЊЕТО СО Е-ФИНАНСИИТЕ КАКО ПРЕДИЗВИК ПРЕД МАКЕДОНСКАТА И РУСКАТА ЕКОНОМИЈА……………………………………………………...332

K. Fotova Cikovik ,R. Fotov
ВЛЕЗ НА СТРАНСКИ КАПИТАЛ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР: АРГУМЕНТИ ЗА И ПРОТИВ…………………………………………………………………...338

I. Gruevski, S. Gaber
ДАНОЧНИТЕ ТРЕТМАНИ НА ПРИВАТНИТЕ ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ……………………….349

V. Vasileva, O. Gjorgieva-Trajkovska
ВЛИЈАНИЕТО НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА ВРЗ КРЕДИТНИОТ РИЗИК ………………………359

Даница Стојановска
КРЕИРАЊЕ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТРАТЕГИИ ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ МАЛ БИЗНИС СПОРЕДБЕНО СО МАЛИОТ БИЗНИС ВО МАКЕДОНИЈА……………………364

**УДК:657-027.511
006:657**

B. Koleva, O. Gjorgieva-Trajkovska, V. GeorgievaSvrtinov

GoceDelcev University, Faculty of Economics, KrsteMisirkov St., 10-A, Republic of Macedonia, e-mail: blagica.koleva@ugd.edu.mk
GoceDelcev University, Faculty of Economics, KrsteMisirkov St., 10-A, Republic of Macedonia, e-mail: olivera.trajkovska@ugd.edu.mk
Institute of Economics, University "SS Cyril and Methodius", Skopje, Republic of Macedonia. e-mail; vesna.svrtinov@ugd.edu.mk

ПРЕДИЗВИЦИ НА МЕНАЏЕРСКОТО СМЕТКОВОДСТВО ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА

Апстракт

Во услови на глобалниот раст и развој паралелно се развиваат и имплементираат и ефективните стандарди за сметководствено работење, земајќи ја предвид практиката на финансиското управување со компаниите меѓу повеќето земји, вклучително и оние кои се однесуваат на сериозни проблеми во меѓународниот бизнис, особено мултинационалните компании и меѓународните инвеститори. Глобализацијата во бизнис активностите, особено во пазарот на капитал, ја условува уште толку потребата за глобализирање на стандардот за управување и менаџментот со сметководственото работење. Сето ова се реализира како процес на намалување на разликите меѓу националните системи и стандарди на повеќето земји.

Предмет на истражување во овој труд претставува улогата и значењето на современиот, односно глобалниот концепт на согледување на финансиската положба на македонските компании во однос на втемелените Меѓународни сметководствени стандарди и предизвиците на менаџментот на сметководственото работење. Акцелераторски сеприсутната појава на растувачките, манифестирани, лоши бизнис-финансиски состојби на македонските компании ја наметнуваат уште толку потребата за изнаоѓање на оптимални решенија, со цел хармонизација на националните сметководствени стандарди со меѓународните. Генерално, цел на истражување во овој труд ќе биде процесот на глобализација на стандардизирањето на сметководствениот менаџмент. Конкретно ќе се земе предвид важноста на сметководственото ефективно работење воопшто и факторите кои ги условуваат разликите меѓу националните сетови на стандарди и интернационалните.

Клучни зборови: *глобализација, сметководство, Меѓународни стандарди за финансиско известување, влијание, финансиски информации.*

CHALLENGES OF MANAGEMENT ACCOUNTING IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

Abstract

In terms of global growth and development, parallel to that are also developing and implementing the effective standards for accounting operations, taking into account the practice of financial management in companies among most countries, including those relating to serious problems in international business, particularly multinational companies and international investors. All this is realized as a process of reducing differences between national systems and standards of most countries.

The research paper is the role and importance of modern or global concept of understanding the financial position of Macedonian companies in terms of instituting the International Accounting Standards and the challenges of management accounting. Accelerator, pervasive phenomenon, growth manifesting, bad

business and financial conditions of the Macedonian companies still impose the necessity of finding optimal solutions, in order to harmonize national standards with international accounting. Overall, the aim of research of this paper will be the globalization process on the standardizing accounting management. Specifically, we will consider the importance of the effective accounting work and the factors that condition differences between national sets of standards and international.

Key words: *globalization, accounting, International Financial Reporting Standards, effects, financial information.*

1. Менаџерското сметководство во услови на глобализација

Потребата за стандарди во финансиското управување со претпријатијата, како и принципите и правилата на кои компаниите мора да се придржуваат при составување на финансиските извештаи од општа намена, денес не е спорна. Ваквата стандардизација потекнува од исклучителна важност на финансиското известување за ефикасното и ефективното функционирање на пазарот на капитал, кое претставува едно од клучните предуслови за финансиската стабилност и растот на економијата во целина, земајќи ја предвид објективната неможност за механизмот на слободниот пазар да обезбеди доволно релевантни, сигурни и компаративни информации за инвеститорите и кредиторите [3, p.29]. Имплементацијата на стандардите за финансиско известување во подолг период веќе е исклучително национално ориентирано. Секоја земја, во рамките со своите потреби и специфичности на опкружување, има воспоставено соодветен регулаторен механизам кој ги има креирано стандардите на менаџирање со сметководството обезбедувајќи негова ефективна примена. Националните стандарди меѓусебно се разликуваат во бројните аспекти под влијание на разликите во факторите на опкружување, каде што диференциите се истакнуваат во генералниот пристап на градење на стандардите, како и во начинот на признавање и мерење на поединечните позиции на финансиските извештаи, принципи и правилата на обелоденување и форма на финансиските извештаи.

Притоа, со цел обезбедување на цврста основа за секој поединечен стандард или анализирање на стандардот, како и нудење на поддршка за менаџментот на сметководството, при решавање на проблеми со кои директно се занимава, во поединечните земји се имплементира концептуалната рамка на финансиското известување, кое исто така се одразува на специфичноста на опкружување. Националната ориентација на имплементација на стандардите на менаџментот на финансиското известување претставува соодветно решение во услови на релативно скромно ниво на економска поврзаност на земјите со светот и релативно малиот број на мултинационални компании и меѓународно ориентираните пазари на капиталот и инвеститорите. Меѓународните стандарди на финансиското известување и имплементација на менаџментот на известување и водење на финансиите, што се донесува и константно усовршува од меѓународните организации за сметководствено работење, има голем потенцијал да стекне статус на единствен сет на глобалните стандарди. Тие ја сочинуваат основата на актуелниот процес на глобалната конвергенција на стандарди на финансиското известување. Високиот квалитет, сеопфатноста, заснованоста на принципите изведени од концептуалните рамки, како и инволвираноста на бројните интересни групи од целиот свет во процесот на нивното креирање ги прават корисни и прифатливи за земјите со различно ниво на економскиот раст и развој и различна култура. Под влијание на глобализацијата на менаџментот и управувањето, особено на глобализацијата на пазарот на капитал и развојот на мултинационалните компании, неминовно се наметнува прашањето за глобализација на стандардот на финансиското работење и менаџмент, односно намалување на разликите меѓу постоечките национални стандарди на финансиски менаџмент и сметководство, во различните земји. [6, p.91]

Во условите на растечка глобализација и интеграција на пазарот на капитал, меѓународните организации се соочуваат со проблеми на читање и разбирање на финансиските извештаи, додека, наспроти ова, бројните компании, пред сѐ, оние со мултинационален карактер, се соочуваат со потребата за своите финансиски менаџери и менаџментот на сметководството да ги приспособуваат на странските стандарди на работење – странските корисници. Станува јасно дека разликите меѓу националните сетови на стандарди на менаџмент на сметководството претставува значителна бариера за меѓународниот бизнис, кое доведува до појава и постојано зајакнување на притисокот во насока на нивно намалување. Со тоа, глобализацијата на бизнисот ја условува потребата за глобализирање и на стандардот на менаџирање со сметководството. На почетокот процесот на глобализација на стандардот на менаџирање со сметководството е првично доживуван како процес на намалување на

разликите меѓу националните сетови стандардизации, чијашто егзистенција не е доведена во прашање. Меѓутоа, во последните неколку години стануваат изразени барањата за креирање на единствен глобално важечки сет на стандарди, односно сет кој би важел за сите земји во светот, како и за Република Македонија и сите нивни компании и претпријатија, кои би ги замениле сите постоечки национални стандарди и успешно би ги хармонизирале со меѓународните. Иако бројот на заговорниците на оваа идеја константно од ден на ден сѐ повеќе се зголемува, сѐ уште не може да се каже за Македонија и македонските компании и сметководствени менаџери дека имаат карактер на работење кој е глобализиран и општоприфатен од меѓународниот, европски фактор. Одредена група на сметководствени теоретичари денес сметаат дека е неопходно стандардите да се приспособат на ниво на економскиот развој на земјата, оддалечувајќи и сузбивајќи ги силните притисоци од глобалниот раст и развој, односно дека стандардите кои одговараат на економски развиените земји не може секогаш да бидат оптимални и за земјите во развој како што е Република Македонија. Исто така, во рамките на оваа проблематика, се става и прашањето дали претпријатијата во сите правни форми и величини е неопходно да ги следат истите стандарди како и дали е неопходно претпријатијата кои не котираат на јавниот пазар на капитал да ги користат истите стандарди на менаџирање на сметководството како и котираните компании. Меѓутоа, независно од претходните дилеми, присутен е и ставот дека глобалната конкуренција за два или повеќе сетови на стандарди би донела поквалитетно финансиско работење и менаџирање на финансиите, во однос на единствениот сет на стандарди. Според тоа, потребата од намалување на разликите меѓу националните механизми и стандардизации под притисок на глобализацијата на пазарот денес сѐ повеќе е константа на ефективното работење на претпријатијата и во Македонија. Полемиката се води најмногу околу очекуваниот краен исход и резултат на овој процес на глобализирање на менаџментот на сметководството во македонските компании.

2. Компаративна анализа на националниот и глобалниот систем на сметководствен менаџмент

На прашањата дали единствениот сет на глобализираниот раст и стандардизации на финансискиот сметководствен менаџмент воопшто е потребен за македонските менаџери и компании, односно дали е возможно да се воспостави и кога тоа би можело дали македонските компании би имале поголема бенефиција од истото. Според тоа, со цел да може да се изнајде одговор на даденото прашање, од голема важност е да се направи компаративна анализа на вредностите, предностите на стариот национален систем на менаџерско сметководство со меѓународниот, глобален, современ систем на функционирање на менаџерското сметководство (табела 1).

Табела бр. 1
Компаративен преглед на трендовите во однос на националниот и современиот глобален систем на функционирање на сметководствениот менаџмент

Национален (стар) систем	Современ (глобален) Систем
Ориентиран на акционерите	Ориентиран на сите стејкхолдери
Базиран на хартија	Базиран на интернетот и ИТ
Стандардизирани информации	Информации приспособени на корисниците
Информации за перформансот и перспективите под контрола на компанијата	Информации од различни извори
Периодично сметководствено известување	Континуирано сметководствено известување
Дистрибуирање на ресурсите и информациите	Дијалог
Финансиски извештаи	Поголем обем на мерки на финансискиот перформанс на компанијата
Минати перформанси	Поголема насоченост на изгледите и идниот перформанс

Анализа на минати трошоци	Анализа на вредноста на информациите
Ревизија на извештаите	Обезбедување на систем на поддршка
Национално ориентиран	Глобално втемелен
Статички систем на функционирање	Континуирано флексибилен систем на функционирање
Составување на извештаите во рамите на регулаторните барања	Задоволување на потребите на пазарот

Извор - Olivier H., Challenges facing the accountancy profession, EAR 4/00, London, 2000

За силата на потребите за ефективна глобализација на стандардите на менаџерското сметководство зборува фактот дека во текот на последните неколку децении, земајќи го предвид механизмот на имплементација на современите стандарди на работење, најзначаен пресврт претставува формирање на Меѓународниот комитет на сметководствените стандарди, кој на почетокот на овој век веќе прерасна во влијателен Меѓународен одбор за сметководствени стандарди. Трансформацијата на оваа организација, не е само од формален карактер, туку означува и исклучителен пресврт во пристапот на глобализација на стандардот на финансиското известување. Наместо до тогаш актуелната хармонизација, која подразбира намалување на разликите меѓу постоечкиот сет на стандарди, на сцена настапува конвергенцијата, која се карактеризира не само со намалување на постоечките разлики, туку и со настојување да се пронајдат нови, под глобално влијание, најдобри возможни решенија за проблемот на менаџерското сметководство и нивното работење. Бенефициите од глобалниот стандард на финансискиот менаџмент се големи за македонските компании, особено за инвеститорите и кредиторите, надминувајќи ги трошоците кои се поврзани со таквите стандарди, каде што неопходноста за ефективно менаџерско сметководство во современото, непредвидено, глобално работење сѐ повеќе се истакнува во бизнис глобалното и современо опкружување. Најзначајните бенефиции кои македонските компании може да ги имаат од глобалната стандардизација и глобалното влијание се огледуваат во унапредување на транспарентноста и компаративноста на финансиските сметководствени информации, на чијашто основа се олеснуваат идните процеси на донесување на круцијални одлуки во работењето на претпријатијата. Глобалните влијанија, всушност, ја подобруваат ефикасноста и ја олеснуваат интеграцијата на пазарот на капитал, со кое нудат значајна поддршка за ефикасното сегментирање, имплементирање, алоцирање на економските, неопходни ресурси во однос на имплементирање и поттикнување на економскиот перформанс на компаниите, а со тоа и на земјата. Со тоа, во основа на конвергенцијата на стандардот на менаџерското сметководство треба да биде пронаоѓањето на најдобрите решенија за сметководствените проблеми и предизвици, со користење на најдобрите искуства од глобалното опкружување. Глобалните стандарди на менаџерското сметководство и нивниот висок квалитет и ефективност, сепак, нема веднаш ефикасно да обезбедат квалитетни и компатибилни финансиски извештаи и сметководствено работење. Туку, квалитетните стандарди поттикнати од глобалниот раст и развој ќе бидат само еден чекор поблиску до ефективното и успешно сметководствено работење на компаниите.

3. Инвеститорите кон глобализација на сметководствениот менаџмент

Емпириското истражување е спроведено во 2016 година, на примерок од 10-тина европски институционални инвеститори, каде што се открива дека поголемиот дел од нив, односно една третина, во значителна мера се потпираат на одлуките донесени од својот сметководствен менаџмент, поточно од сметководствените информации со кои располага, однесувајќи се на изборот за странските активности. Додека, пак, останатиот број на другите компании се оние кои воопшто не ги користат информациите приложени од сметководствениот менаџмент, сметајќи дека ваквото работење е сѐ уште незначително.

Поголемиот дел од испитаниците, односно 91%, преферираат вршење на компаративни инвестициски можности меѓу земјите наместо дефинирање на износот на парични средства кои ќе се вложат во дадена земја, одбирајќи ги инвестициските можности во истата. Разликите во квалитетот на подготвување и организација на сметководствените, финансиски извештаи за 27% од нив делуваат како отежнувачки фактор за вложување низ Европа, додека пак, 10% од нив наведуваат дека сметководствените разлики се ограничувачки пречки за вложување во дадените земји во Европа, додека пак 18% ги наведуваат дека сметководствените информации се пресудни за

сметководствениот менаџмент и меѓусебните различни пристапи на работење на истите, како причина за ограничување, но не и откажување и одложување на инвестицискиот проект, сметајќи дека овде ќе има ризици на ликвидност, валутни и пазарни ризици.

Графикон бр. 1
Одговори на инвеститорите за нивното мислење во однос на хармонизација на сметководствениот менаџмент при инвестирање

Скоро половина од испитаниците, 40%, изјавиле дека глобализацијата е неопходна и дека можеле да ги зголемат своите вложувања во европските земји доколку може да се воспостави заеднички сет на сметководствен менаџмент и ефективно, хармонизирано менаџирање со сметководствените информации и концепти. Истражувањето со тоа одговори на прашањето како деловните субјекти со соочуваат со разликите во сметководствениот менаџмент и нивните принципи на работење, каде што има разлика и во нивниот однос кон менаџмент практиката на организација на информациите, поточно финансиските, чии резултати се прикажани во табела 2.

Табела бр. 2
Компарација на европските инвеститори со нивниот сметководствен менаџмент и разлики

Разлики/ индикации за глобализација	% инвеститори
Разлики во сметководствените менаџмент принципи	
Придавање на поголемо значење на останатите информации	66,0
Повторна проценка на позициите на странските извештаи	50,5
Користење на услугите на инвестициските извештаи	42,3
Придавање на мала важност на сметководствените информации	10,3
Разлики во практиките на менаџмент со сметководствени извештаи	
Посета на компаниите со цел собирање информации	47,4
Присуство на промотивни механизми кои ефективно ги организираат ресурсите	45,4
Избегнување на вложување во компании со помал обем на обелоденување	43,3

на сметководствени извештаи и слаба организација Неопходност од поголем принос на вложување во компании чиј менаџмент на сметководствени информации е меѓународно хармонизиран	35,1
Доделување на повисок ризик на вложување во компанијата	26,8

Како што може да се види од истражувањето, соочувајќи се со поголемите разлики во менаџмент стандардите на финансиското работење и сметководствено известување, инвеститорите, главно, се определуваат за еден од двата пристапи на работење. Првиот подразбира ставање на поголем акцент на останатите информации, вклучително ангажираниот менаџмент на информациите од финансиското работење, додека пак другите се состојат во повторна проценка на износите, земајќи го предвид ефективното работење на менаџмент мониторинг на сметководствените извештаи и функционирање на компаниите на финансиски план. Во случај на разликите во практиката на известување, исто така преовладуваат двата пристапи, каде што првиот подразбира потреба од информации за дополнителни сметководствени извештаи, а другите имплементирање на повисок степен на сигурност во инвестициските одлуки.

Користена литература:

1. *Collier, P.M.,* Accounting for managers – Interpreting accounting information for decision-making, Wiley Publishers, England, 2003.
2. *Hewitt, C.W. and White, J.W.* Testimony Concerning Globally Accepted Accounting Standards, USA, (2007),
3. *Hoogendoorn, M.* "International Accounting Regulation and IFRS Implementation in Europe and Beyond – Experiences with First-time Adoption in Europe", Accounting in Europe (Vol. 3), 2007
4. *Olivier H*., Challenges facing the accountancy profession, EAR 4/00, London, 2000
5. *Smith M*., Research methods in accounting, SAGE Publication, UK, 2003
6. *Van Hulle K.,* harmonization of accounting standards in the EC: is it the beginning or is it the end?, London, 2007
7. *Zambon S., Saccon C.,* Accounting change: fresh start or Gattopardo's revolution?, EAR 2/13, London, 2013
8. *Walton P.,* Company Law and accounting in nineteenth-century Europe, London, 2010
9. *Whittington G., Thorell P.,* The harmonization of accounting within the EU: problems, perspective and strategies, Princeton Hall, 2009